

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING
КОНУНИ
30.04.2004 й.
N 617-II**

Хужжатнинг рус тилидаги
матнига қаранг

**СИЁСИЙ ПАРТИЯЛАРНИ
МОЛИЯЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА**

- I. Умумий қоидалар (1-6-моддалар)
- II. Сиёсий партияларни давлат томонидан молиялаштириш (7-11-моддалар)
- III. Сиёсий партияларга бериладиган хайрия ёрдами (12-15-моддалар)
- IV. Молиявий ва бошқа маблағларнинг келиб тушиши ҳамда сиёсий партияларнинг улардан белгиланган мақсадда фойдаланиши устидан назорат (16-18-моддалар)
- V. Яқунловчи қоидалар (19-21-моддалар)

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

- 1-модда. Ушбу Қонуннинг мақсади
- 2-модда. Сиёсий партияларни молиялаштириш тўғрисидаги қонун ҳужжатлари
- 3-модда. Сиёсий партияларни молиялаштириш манбалари
- 4-модда. Сиёсий партияларни молиялаштиришнинг асосий принциплари
- 5-модда. Сиёсий партияларни молиялаштириш тўғрисидаги маълумотларнинг барча учун очиклиги
- 6-модда. Сиёсий партияларнинг молиявий ва бошқа маблағлардан белгиланган мақсадда фойдаланиши

1-модда. Ушбу Қонуннинг мақсади

Ушбу Қонуннинг мақсади сиёсий партияларни молиялаштириш соҳасидаги муносабатларни тартибга солишдан иборат.

**2-модда. Сиёсий партияларни молиялаштириш
тўғрисидаги қонун ҳужжатлари**

Сиёсий партияларни молиялаштириш тўғрисидаги қонун ҳужжатлари ушбу Қонун, "Сиёсий партиялар тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни ва бошқа қонун ҳужжатларидан иборатдир.

3-модда. Сиёсий партияларни молиялаштириш манбалари

Сиёсий партияларни молиялаштириш манбалари қуйидагилардан иборат:
кириш ва аъзолик бадаллари, агар сиёсий партиянинг уставида бундай бадаллар тўлаш назарда тутилган бўлса;
қонун ҳужжатларига мувофиқ тадбиркорлик фаолиятдан олинган даромадлар;
Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетидан ушбу Қонунга мувофиқ ажратиладиган маблағлар;
Ўзбекистон Республикаси юридик шахслари ва фуқаролари томонидан ушбу Қонунга мувофиқ бериладиган хайрия ёрдами.

4-модда. Сиёсий партияларни молиялаштиришнинг асосий принциплари

Қонунийлик, очиклик, ошқоралик ва сиёсий партияларнинг тенг ҳуқуқлилиги сиёсий партияларни молиялаштиришнинг асосий принципларидир.

5-модда. Сиёсий партияларни молиялаштириш тўғрисидаги маълумотларнинг барча учун очиклиги

Сиёсий партияларни молиялаштириш тўғрисидаги маълумотларнинг мазкур партиялар аъзолари ва жамоатчилик учун очиклиги сиёсий партияларнинг ўзи томонидан таъминланади.

Сиёсий партиялар ўз фаолиятининг молиялаштирилиши ҳажми ва манбалари ҳақида ахборот эълон қилиб туриши керак.

6-модда. Сиёсий партияларнинг молиявий ва бошқа маблағлардан белгиланган мақсадда фойдаланиши

Сиёсий партиялар молиявий ва бошқа маблағлардан қонунда ҳамда уставларида назарда тутилган мақсадларда фойдаланади. Бу маблағлардан бошқа мақсадларда фойдаланиш тақиқланади.

Сиёсий партияларнинг мол-мулки ва пул маблағлари сиёсий партия аъзолари ўртасида тақсимланиши мумкин эмас.

Сиёсий партияларга, уларнинг муассасалари ва ташкилотларига банк муассасаларида биттадан ортиқ ҳисоб-китоб варағига, шунингдек чет эл банкларида ҳисобварақларга эга бўлиш тақиқланади.

II. СИЁСИЙ ПАРТИЯЛАРНИ ДАВЛАТ

ТОМОНИДАН МОЛИЯЛАШТИРИШ

- 7-модда. Сиёсий партияларнинг уставда назарда тутилган фаолиятини давлат томонидан молиялаштириш
- 8-модда. Сиёсий партияларнинг Конунчилик палатасига ва давлат хокимиятининг бошка вакиллик органларига сайловда иштирок этишини давлат томонидан молиялаштириш
- 9-модда. Конунчилик палатасидаги сиёсий партия фракцияларининг фаолиятини давлат томонидан молиялаштириш
- 10-модда. Давлат томонидан молиялаштириш манбаи ва уни ажратиш тартиби
- 11-модда. Сиёсий партияни давлат томонидан молиялаштиришни тўхтатиб туриш ёки тугатиш

7-модда. Сиёсий партияларнинг уставда назарда тутилган фаолиятини давлат томонидан молиялаштириш

Сиёсий партия, агар у Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатасига (бундан буён матнда Конунчилик палатаси деб юритилади) сайлов яқунлари бўйича "Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикасининг Конституциявий қонунига мувофиқ Конунчилик палатасида сиёсий партия фракциясини тузиш учун зарур миқдорда депутатлик ўринларини олган бўлса, ўзининг уставда назарда тутилган фаолиятини молиялаштириш учун давлат маблағларини олиш ҳуқуқига эга бўлади.

Сиёсий партияларнинг уставда назарда тутилган фаолиятини молиялаштириш учун ажратиладиган давлат маблағларининг йиллик ҳажми шу маблағларни ажратиш мўлжалланаётган йилдан олдинги йилнинг 1 январидаги ҳолатга кўра белгиланган энг кам иш ҳақининг икки фоизини Конунчилик палатасига ўтказилган охириги сайловда сайловчилар рўйхатига киритилган фуқаролар сонига кўпайтмаси миқдорида шакллантирилади.

Ушбу модданинг иккинчи қисмида кўрсатилган давлат маблағларини Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси белгиладиган тартибда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги Конунчилик палатасига охириги сайловнинг Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси томонидан аниқланган натижалари асосида бу маблағларни олиш ҳуқуқига эга бўлган сиёсий партиялар ўртасида уларнинг Конунчилик палатасида олган депутатлик ўринлари миқдорига мутаносиб равишда тақсимлайди.

8-модда. Сиёсий партияларнинг Конунчилик палатасига ва давлат хокимиятининг бошка вакиллик органларига сайловда иштирок этишини давлат томонидан молиялаштириш

Сиёсий партияларнинг Конунчилик палатасига ва давлат хокимиятининг бошка вакиллик органларига сайловда иштирок этишини молиялаштириш белгиланган тартибда фақат ана шу мақсадлар учун ажратиладиган давлат маблағлари ҳисобидан амалга оширилади. Сиёсий партияларни сайловда бошка маблағлар

хисобидан молиялаштириш ва моддий жихатдан ўзгача тарзда кўллаб-қувватлаш таикланади.

Сиёсий партияларнинг Конунчилик палатасига сайловда иштирок этишини молиялаштириш учун ажратиладиган давлат маблағларининг бир депутатликка номзод хисобига тўғри келадиган миқдори Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси томонидан белгиланади.

Сиёсий партиянинг Конунчилик палатасига сайловда иштирок этишини молиялаштириш учун ажратиладиган давлат маблағлари шу партиядан Конунчилик палатаси депутатлигига кўрсатилган номзодлар рўйхатга олингандан кейин рўйхатга олинган номзодлар сонига мувофиқ ҳажмда сиёсий партиянинг ҳисоб-китоб варағига белгиланган тартибда ўтказилади.

Конунчилик палатасига сайловда сиёсий партияларнинг иштирок этишини молиялаштириш учун ажратилган давлат маблағлари сиёсий партия томонидан:

сайловолди кўрғазмани ташвиқот воситаларини нашр қилишга;

Конунчилик палатаси депутатлигига номзодларнинг телевидение, радио орқали ва бошқа оммавий ахборот воситаларида чиқишларини ташкил этишга;

Конунчилик палатаси депутатлигига номзодларнинг сайловчилар билан учрашувларини ташкил этишга;

Конунчилик палатаси депутатлигига номзодларнинг ишончли вакиллари ва бевосита сайлов округида сайловолди ташвиқотини ўтказиш учун жалб қилинадиган бошқа фаоллар ишини ташкил этишга;

сайлов кампаниясини ўтказишга доир умумпартиявий тадбирларга сарфланиши керак.

Агар Конунчилик палатасига сайлов якунлари бўйича сиёсий партия фракция тузиш учун зарур миқдорда депутатлик ўринларини ололмаган бўлса, сиёсий партиянинг Конунчилик палатасига сайловда иштирок этишини молиялаштириш учун ажратилган давлат маблағлари мазкур партиянинг бошқа манбалардан олган маблағлари хисобидан Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетига қайтарилиши керак.

9-модда. Конунчилик палатасидаги сиёсий партия фракцияларининг фаолиятини давлат томонидан молиялаштириш

Конунчилик палатасидаги сиёсий партия фракцияларининг фаолиятини ташкилий, техникавий жихатдан ва бошқа тарзда таъминлаш учун ажратиладиган давлат маблағлари Конунчилик палатасининг харажатлар сметасида назарда тутилади.

10-модда. Давлат томонидан молиялаштириш манбаи ва уни ажратиш тартиби

Сиёсий партияларни давлат томонидан молиялаштириш манбаи Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг маблағларидир.

Сиёсий партияларни молиялаштириш учун ажратиладиган давлат маблағлари сиёсий партияларнинг ҳисоб-китоб варақларига белгиланган тартибда ўтказилади.

Молия йили учун ажратилган, лекин шу йил мобайнида сиёсий партия томонидан фойдаланилмаган давлат маблаглари молия йили тугаганидан кейин бир ой ичида Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетига кайтарилиши керак.

Сиёсий партия давлат маблагларини олишдан воз кечишга ҳақли.

11-модда. Сиёсий партияни давлат томонидан молиялаштиришни тўхтатиб туриш ёки тугатиш

Сиёсий партияни давлат томонидан молиялаштириш партия фаолияти тўхтатиб турилган ёки тугатилган тақдирда тўхтатиб турилади ёхуд тугатилади.

Сиёсий партия устав фаолиятини давлат томонидан молиялаштиришни тўхтатиб туриш ёки тугатиш учун куйидагилар ҳам асос бўлиши мумкин:

конун ҳужжатларида белгиланган тартибда сиёсий партиянинг кайта ташкил этилганлиги (бошқа сиёсий партияларга кўшиб юбориш ва кўшиб олиш бундан мустасно);

ушбу Конуннинг 16 ва 17-моддаларида назарда тутилган талабларнинг сиёсий партия томонидан бажарилмаганлиги;

сиёсий партия давлат маблагларидан белгиланмаган мақсадда фойдаланганлиги, шу жумладан уставда назарда тутилган фаолияти учун ажратилган маблаглардан сайловда иштирок этишни молиялаштириш учун фойдаланганлиги.

Сиёсий партия устав фаолиятини давлат томонидан молиялаштиришни тўхтатиб туриш ёки тугатиш тўғрисидаги қарор ушбу модданинг иккинчи қисмида назарда тутилган асосларга биноан Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан қабул қилинади. Давлат томонидан молиялаштиришни тўхтатиб туриш ёки тугатиш тўғрисидаги қарор устидан сиёсий партия Ўзбекистон Республикаси Олий судига шикоят қилиши мумкин.

Сиёсий партия кўшиб юбориш ёки кўшиб олиш шаклида кайта ташкил этилганда сиёсий партиянинг ҳуқуқий вориси давлат томонидан молиялаштирилиш ҳуқуқига эга бўлади.

III. СИЁСИЙ ПАРТИЯЛАРГА БЕРИЛАДИГАН ХАЙРИЯ ЁРДАМИ

12-модда. Сиёсий партияларнинг Ўзбекистон Республикаси юридик шахслари ва фуқароларидан хайрия ёрдами олиш ҳуқуқи

13-модда. Ўзбекистон Республикаси юридик шахслари томонидан бериладиган хайрия ёрдами

14-модда. Ўзбекистон Республикаси фуқаролари томонидан бериладиган хайрия ёрдами

15-модда. Сиёсий партияларга хайрия ёрдами беришдаги чеклашлар

12-модда. Сиёсий партияларнинг Ўзбекистон Республикаси юридик шахслари ва фуқароларидан хайрия ёрдами олиш ҳуқуқи

Сиёсий партия хайрия ёрдами факат Ўзбекистон Республикаси юридик шахслари (чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар бундан мустасно) ва фукароларидан пул шаклида ҳамда мол-мулк бериш, хизматлар кўрсатиш, ишлар бажариш тарзида ва факат уставда назарда тутилган фаолиятни амалга ошириш учун олиш ҳуқуқига эга.

Ўзбекистон Республикаси юридик шахслари ва фукаролари томонидан хайрия ёрдами бериш ихтиёрий равишда ва уларнинг факат ўз маблагларидан амалга оширилади, ушбу Қонун 15-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида кўрсатилган манбалардан олинadиган маблаглар бундан мустасно.

Ушбу Қонуннинг 15-моддасида назарда тутилган чеклашлар Ўзбекистон Республикаси фукаролари чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналарнинг ходимлари сифатида оладиган иш ҳақига татбиқ этилмайди.

Сиёсий партия хайрия ёрдами қабул қилишни рад этишга ҳақли.

13-модда. Ўзбекистон Республикаси юридик шахслари томонидан бериладиган хайрия ёрдами

Сиёсий партия Ўзбекистон Республикасининг бир юридик шахсидан бир йил мобайнида олган хайрия ёрдами суммаси хайрия ёрдами берилган йилнинг 1 январидаги ҳолатга кўра белгиланган энг кам иш ҳақининг беш минг бараваридан ошмаслиги лозим.

Ўзбекистон Республикасининг юридик шахси сиёсий партияга пул маблаглари шаклидаги хайрия ёрдами беришда уни сиёсий партиянинг ҳисоб-китоб варағига юридик шахслар учун нақд пулсиз ҳисоб-китоблар қоидаларида назарда тутилган реквизитларни кўрсатган ҳолда ўтказди ва тўлов топширикномасида ушбу Қонуннинг 15-моддасида назарда тутилган хайрия ёрдами беришга чеклашлар йўқлиги ҳақида белги қўяди.

Хайрия ёрдами, агар у ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган суммадан ортиқроқ бўлса, олинган кундан эътиборан бир ой ичида сиёсий партия хайрия ёрдами берувчига уни қайтариши, қайтариш имконияти бўлмаган тақдирда эса, давлат даромадига ўтказиши лозим.

14-модда. Ўзбекистон Республикаси фукаролари томонидан бериладиган хайрия ёрдами

Сиёсий партия Ўзбекистон Республикасининг бир фукаросидан бир йил мобайнида олган хайрия ёрдами суммаси хайрия ёрдами берилган йилнинг 1 январидаги ҳолатга кўра белгиланган энг кам иш ҳақининг беш юз бараваридан ошмаслиги лозим. Ушбу чеклаш сиёсий партия аъзолари партия уставига асосан тўлайдиган аъзолик бадалларига татбиқ этилмайди.

Ўзбекистон Республикасининг фукароси сиёсий партияга пул маблаглари шаклидаги хайрия ёрдами беришда уни сиёсий партиянинг ҳисоб-китоб варағига шахсан, паспорти ёки унинг ўрнини босувчи ҳужжатни тақдим этган ҳамда тўлов топширикномасида ёхуд пул жўнатмасида фамилияси, исми, отасининг исми ва паспортига оид маълумотларни кўрсатган ҳолда ўз маблагларидан ўтказди.

Хайрия ёрдами, агар у ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган суммадан ортиқроқ бўлса, олинган кундан эътиборан бир ой ичида сиёсий партия хайрия

ёрдами берувчига уни кайтариши, кайтариш имконияти бўлмаган тақдирда эса, давлат даромадига ўтказиши лозим.

15-модда. Сиёсий партияларга хайрия ёрдами беришдаги чеклашлар

Сиёсий партияларга пул маблағлари шаклидаги, мол-мулк бериш, хизматлар кўрсатиш, ишлар бажариш тарикасидаги (шу жумладан грантлар ажратиш, техник ёрдам кўрсатиш, сафарлар билан, шунингдек Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ва ундан ташқарида ўтказиладиган тренинглари, семинарлар, конференциялар билан боғлиқ харажатларга ҳақ тўлаш орқали) хайрия ёрдами куйидагилар томонидан берилишига йўл қўйилмайди:

чет давлатлар;

чет давлатларнинг юридик шахслари, уларнинг ваколатхоналари ва филиаллари;

ҳалқаро ташкилотлар, уларнинг ваколатхоналари ва филиаллари;

чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар;

чет эл фуқаролари;

фуқаролиги бўлмаган шахслар.

Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, диний ташкилотлар ва номи яширилган ёки фақат таҳаллуси кўрсатилган шахслар томонидан сиёсий партияларга пул маблағлари шаклида, мол-мулк бериш, хизматлар кўрсатиш, ишлар бажариш тарзида хайрия ёрдами берилишига ҳам йўл қўйилмайди.

Ушбу модданинг биринчи ва иккинчи қисмларида кўрсатилган хайрия ёрдами олинган кундан эътиборан бир ой ичида хайрия ёрдами берувчига кайтарилиши, кайтариш имконияти бўлмаган тақдирда эса, давлат даромадига ўтказилиши лозим.

IV. МОЛИЯВИЙ ВА БОШҚА МАБЛАҒЛАРНИНГ КЕЛИБ ТУШИШИ ХАМДА СИЁСИЙ ПАРТИЯЛАРНИНГ УЛАРДАН БЕЛГИЛАНГАН МАКСАДДА ФОЙДАЛАНИШИ УСТИДАН НАЗОРАТ

16-модда. Сиёсий партияларнинг молиявий ҳисобдорлиги

17-модда. Сиёсий партияларнинг молиялаштириш

манбалари тўғрисидаги ҳисоботлари

18-модда. Молиявий ва бошқа маблағларнинг келиб тушиши

ҳамда сиёсий партиялар томонидан сарфланиши устидан назорат

16-модда. Сиёсий партияларнинг молиявий ҳисобдорлиги

Сиёсий партиялар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ва муддатларда молиявий ҳамда бухгалтерия ҳисобдорлигини амалга оширади.

Сиёсий партия ҳар йили қонун ҳужжатларида белгиланган муддатларда ҳамда тартибда молия органларига, давлат солиқ хизмати органларига, Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатаси ва Адлия вазирлигига ҳисобот даврида олинган ҳамда

сарфланган молиявий ва бошка маблаглар тўғрисида молиявий ҳисобот тақдим этиши шарт.

Сиёсий партиянинг молиявий ҳисоботида сиёсий партиянинг ҳисоб-китоб варағига ҳисобот даврида келиб тушган маблагларнинг манбалари ва миқдорлари тўғрисидаги, шу маблагларнинг сарфланиши ҳақидаги, сиёсий партиянинг киймати ҳам кўрсатилган мол-мулки тўғрисидаги, шунингдек мазкур партиянинг давлат рўйхатидан ўтганлиги ҳақидаги маълумотлар кўрсатилиши лозим.

Ўзбекистон Республикасининг юридик шахслари ва фуқароларидан хайрия ёрдами пул маблагларидан бошка шаклда олинган тақдирда, сиёсий партия уни Ўзбекистон Республикаси конун ҳужжатларига мувофиқ пул ифодасида баҳолайди ва тегишли маълумотларни, шу жумладан хайрия ёрдами берувчи ҳақидаги маълумотларни сиёсий партиянинг молиявий ҳисоботида киритади.

Сиёсий партиянинг молиявий ҳисоботида давлат маблагларининг келиб тушиши ва сарфланиши алоҳида қисмда назарда тутилади. Бунда сиёсий партия томонидан Конунчилик палатасига сайловда иштирок этиш учун сарфланган маблаглар алоҳида ҳисобга олинади.

17-модда. Сиёсий партияларнинг молиялаштириш манбалари тўғрисидаги ҳисоботлари

Сиёсий партиялар ҳар йили барчанинг эътибори учун ўз бюджетларини эълон қилади ва ўз фаолиятини молиялаштириш манбалари тўғрисида Конунчилик палатасига ёки у ваколат берган органга белгиланган тартибда ҳисобот тақдим этади.

Сиёсий партиянинг ҳисоботида унинг Конунчилик палатасига сайловда иштирок этишини ва уставда назарда тутилган фаолиятини молиялаштириш учун ҳисобот йилида партиянинг ҳисоб-китоб варағига келиб тушган ҳамда сарфланган давлат маблаглари тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси, Ҳисоб палатаси ва Адлия вазирлигининг ҳулосаси илова қилинади.

Сиёсий партиянинг молиялаштириш манбалари тўғрисидаги ҳисоботи оммавий ахборот воситалари ва манфаатдор ташкилотларнинг вакиллари тақлиф этилган ҳолда кўриб чиқилади.

18-модда. Молиявий ва бошка маблагларнинг келиб тушиши ҳамда сиёсий партиялар томонидан сарфланиши устидан назорат

Молиявий ва бошка маблагларнинг келиб тушиши ҳамда сиёсий партияларнинг улардан белгиланган мақсадда фойдаланиши устидан назоратни Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатаси амалга оширади.

Молиявий ва бошка маблагларнинг келиб тушишини ҳамда сиёсий партияларнинг улардан белгиланган мақсадда фойдаланишини текшириш Конунчилик палатаси депутатлари умумий сонининг камида ўндан бир қисмидан иборат депутатлар гуруҳининг мурожаатига биноан Конунчилик палатаси томонидан ҳам амалга оширилиши мумкин.

V. ЯКУНЛОВЧИ ҚОИДАЛАР

19-модда. Сиёсий партияларни молиялаштириш масалалари юзасидан давлат органларининг қарорлари ва улар мансабдор шахсларининг ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) устидан шикоят қилиш
20-модда. Низоларни ҳал қилиш
21-модда. Сиёсий партияларни молиялаштириш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун жавобгарлик

19-модда. Сиёсий партияларни молиялаштириш масалалари юзасидан давлат органларининг қарорлари ва улар мансабдор шахсларининг ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) устидан шикоят қилиш

Сиёсий партия ўз фаолиятининг молиялаштирилиши масалалари юзасидан тегишли давлат органларининг қарорлари ва улар мансабдор шахсларининг ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) устидан Ўзбекистон Республикаси Олий судига шикоят қилиши мумкин.

20-модда. Низоларни ҳал қилиш

Сиёсий партияларни молиялаштириш соҳасидаги низолар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ҳал қилинади.

21-модда. Сиёсий партияларни молиялаштириш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун жавобгарлик

Сиёсий партияларни молиялаштириш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганликда айбдор шахслар белгиланган тартибда жавобгар бўладилар.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти

И. Каримов

"Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами", 2004 йил, 21-сон, 248-модда.